

INTERVENCIÓ DEL DELEGAT TERRITORIAL

Sr. Rector de la Universitat d'Alacant,
Sr. President de l'Institut d'Estudis Catalans,
[Sra. Vicerectora de la Universitat de València /
Sr. Conseller d'Universitats de la Generalitat de Catalunya]
Sr. Vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans,
autoritats, amigues i amics:

L'article 2 dels estatuts de l'Institut d'Estudis Catalans diu que l'àmbit d'actuació d'aquesta institució centenària s'estén a les terres de la llengua i cultura catalanes. En compliment d'aquest article i del preàmbul del mateix text, que inclou amb les denominacions oficials de *Comunitat Valenciana* i de *valencià*, respectivament, el País i la llengua dels valencians, el darrer trimestre de l'any 2001 l'Institut d'Estudis Catalans es presentava a les comarques del sud del País Valencià amb un cicle de conferències sota el títol "Homenatge als nostres pobles i a la seua gent". Per a aquest cicle, l'Institut d'Estudis Catalans va comptar amb un extens suport institucional que comprenia, des de la Seu a la Universitat d'Alacant de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i dels instituts d'estudis comarcals del Baix Vinalopó i de la Marina Alta, a més de l'Associació Cultural *Antoni Llidó*, de Xàbia, fins a la Diputació Provincial d'Alacant i els ajuntaments dels municipis on van tenir lloc les conferències: Alacant, Alcoi, Castalla, Dénia, Elx i Xàbia.

Aquell cicle va suposar un reconeixement públic de l'Institut d'Estudis Catalans per la tasca realitzada en benefici del coneixement científic, la cultura autòctona, la protecció del medi ambient o, simplement, en benefici de la humanitat, per sis persones nadiues de les poblacions on es van desenvolupar els actes d'homenatge.

Així, l'almirall i historiador Julio Guillén Tato (Alacant, 1897-1972), qui té un carrer dedicat entre aquest edifici i el port que tenim enfront, va ser homenajat amb una xarrada del geògraf Vicenç Rosselló, de la Universitat de València, que va dissertar sobre les cartes de navegar, una temàtica que s'acoblava perfectament amb l'activitat del mariner alacantí, autor del treball, publicat després de mort, "Els camins dels catalanismes de la mar a la parla de Castella" (1973).

L'etapa alcoiana del cicle va acollir un homenatge a l'arqueòleg Camil Visedo Moltó (1876-1958), qui, gràcies als importants jaciments de la Serreta d'Alcoi, va mantenir una fructífera vinculació amb la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans durant els anys 20 del segle passat. Noms com els de Miquel Terradell, Pere Bosch Gimpera o Lluís Pericot són presents adesiara en l'activitat investigadora de Camil Visedo.

A Castalla el reconeixement va correspondre a Enric Valor i Vives, traspassat feia un any (1911-2000); l'escriptor castellut ja va tenir una implicació més pregona amb l'Institut d'Estudis Catalans puix que en va ser membre corresponent de la seua Secció Filològica des del 1986. Però no podem oblidar, a un nivell més anecdòtic però que no deixa de ser simbòlic, que Valor va estudiar a l'Escola de Comerç d'Alacant, la mateixa entitat que des de 1952 va passar a ocupar l'edifici que acull actualment la Seu Ciutat d'Alacant de la nostra Universitat, i, a partir de hui, també la delegació que inaugurem de l'Institut d'Estudis Catalans.

A la capital de la Marina Alta, va ser l'historiador i eclesiàstic Roc Chabàs Llorens (Dénia, 1844-1912) qui va rebre el tribut honorífic. Chabàs va ser editor de textos valencians fonamentals de la literatura catalana com els sermons de sant Vicent Ferrer, el Misteri d'Elx, l'*Espill*, de Jaume Roig, o *La brama dels llauradors de l'horta de València*, de Jaume Gassull. A més, el canonge denier va participar activament en el moviment de la Renaixença valenciana del segle XIX i va ser convidat a formar part de la representació valenciana al I Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906).

A la ciutat de les palmeres el record va ser per a la figura de l'historiador Pere Ibarra Ruiz (Elx, 1858-1934), un gran lluitador en uns temps adversos per la conservació dels dos símbols més cridaners de la identitat il·licitana, el Palmerar i el *Misteri*, declarats fa pocs anys Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. Ibarra, que havia estudiat a Barcelona i havia begut, per tant, del seu ambient intel·lectual, va col·laborar, també de manera entusiasta amb els dialectòlegs que van visitar Elx a les primeries del segle XX: Antoni Maria Alcover i Pere Barnils, tots dos pertanyents a l'Institut d'Estudis Catalans.

Finalment, a Xàbia, tant el tipus d'homenatge tributat com la mena d'especialitat del conferenciant van suposar un contrast perceptible amb la resta del cicle. Així, van ser dues les persones homenatjades, Antoni Llidó, capellà pertanyent al Moviment de Cristians pel Socialisme i missioner a Xile, que va ser assassinat pel règim de Pinochet (Xàbia, 1936-1974), i Jordi Ferrero, mecenes cultural, resident a Xàbia els darrers anys de la seua vida (Barcelona, 1926-1998). La conferència va anar a càrrec de Carles Solà, aleshores rector de la Universitat Autònoma de Barcelona i actualment conseller d'Universitats de la Generalitat de Catalunya [que hui esperàvem haver tingut de bell nou entre nosaltres].

Simultàniament amb l'organització d'aquell cicle de conferències meridional, al nord del País Valencià l'Institut d'Estudis Catalans obria la seua primera delegació valenciana a Castelló de la Plana (2001), des de la qual s'ha vingut realitzant una tasca de promoció cultural i científica al si de la societat castellanenca. Ja més recentment, l'Institut d'Estudis Catalans ha signat un conveni amb les tres universitats valencianes amb estudis filològics que ha possibilitat que la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana de les universitats d'Alacant, València i Jaume I de Castelló hagen començat a

treballar conjuntament per la unitat, el foment i la normativització de la llengua catalana que compartim els valencians i la resta de catalanoparlants.

Però l'Institut d'Estudis Catalans no consta solament de la Secció Filològica, amb les seues funcions d'acadèmia de la llengua, sinó que té altres quatre seccions: la de Ciències Biològiques, la de Ciències i Tecnologia, la de Filosofia i Ciències Socials i la Històrico-Arqueològica. En aquest sentit, l'Institut d'Estudis Catalans, que arriba en aquestes terres meridionals valencianes emparat per la Universitat d'Alacant, comparteix amb aquesta última la universalitat dels coneixements humans. Sobre aquesta base, l'Institut d'Estudis Catalans vol oferir el producte del seu treball científic a la comunitat universitària alacantina i, si és el cas, emprendre projectes conjunts de recerca en benefici mutu d'ambdues institucions. Així mateix, l'Institut d'Estudis Catalans vol cooperar amb la Universitat d'Alacant en els seus afanys, sempre de difícil consecució, per la normalització lingüística en tots els àmbits de la seua competència; sense oblidar, per descomptat, que l'Institut d'Estudis Catalans, aprofitant la plataforma que li brinda aquesta Seu Ciutat d'Alacant, també vol arribar a la resta de la societat alacantina amb el desig de divulgar l'activitat de les seues seccions i de fer-ho en la llengua catalana que ens agermana.

Brauli Montoya Abat

2 de novembre de 2005